

ZARZĄDZENIE NR 1301 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 12 sierpnia 2010 r.

**zmieniające zarządzenie w sprawie wzorów i typów
wprowadzanej na uzbrojenie Policji broni gładkolufowej typu MOSSBERG kal. 12/76
oraz SDASS IMPERATOR kal. 12/76**

Na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 listopada 2000 r. w sprawie uzbrojenia Policji (Dz. U. z 2001 r., Nr 14 poz. 139 oraz z 2005 r. Nr 135, poz. 1142) zarządza się, co następuje:

§ 1

W zarządzeniu nr 498 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 maja 2004 r. w sprawie wzorów i typów wprowadzanej na uzbrojenie Policji broni gładkolufowej typu MOSSBERG kal. 12/76 oraz SDASS IMPERATOR kal. 12/76, zmienionym za-

razdzeniem nr 467 z dnia 9 maja 2005 r. załącznik nr 3 otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Policji
gen. insp. Andrzej Matejuk

Załącznik do zarządzenia nr 1301
Komendanta Głównego Policji
z dnia 12 sierpnia 2010 r.

**WARUNKI TAKTYCZNO-TECHNICZNE, WARUNKI UŻYCIA
ORAZ WARUNKI BEZPIECZEŃSTWA AMUNICJI
KAL. 12/70 DO STRZELB GŁADKOLUFOWYCH**

A M U N I C J A
kal. 12/70 do strzelb gładkolufowych

1. Rodzaje amunicji

1.1. Do strzelb gładkolufowych powtarzalnych stosuje się następujące rodzaje amunicji:

- 1) nabój specjalny z pociskiem „BRENEKA” – W8MP;
- 2) nabój specjalny śrutowy „LOFTKA” – LFT- 6.8;
- 3) nabój z pociskiem gumowym „BAK”;
- 4) nabój z pociskiem gumowym „CHRABAŚCZC”;
- 5) nabój z pociskiem proszkowym „PR-PIK-94-M”, „PR-PIK-98”;
- 6) nabój z pociskiem gazowym (proszkowo-obezwładniającym) „CS-94M”, „CS-98”;
- 7) nabój ćwiczebny typu „huk-błysk” – „ONS-2000”.

1.2. Podstawowe charakterystyki nabojów wymienionych w pkt 1.1. podane są w tabeli nr 1 i nr 2.

TABELA NR 1

Podstawowe dane taktyczno-techniczne naboiki kalibru 12/70

Lp.	Nazwa naboju – Symbol na łusce	Kolor łuski	Rodzaj pocisku	Zasięg niebezpiecznego rażenia	Celność strzelania
1	„BRENEKA” – W8-MP	Czerwony	Pocisk ołowiany o śred. = 16,5 mm m = 30 g	L = 525 m	Tarcza śr. 250 mm L = 35 m Skupienie przestrz. w kołach: 240, 270, 280 mm
2	„LOFTKA” – LFT-6,8	Niebieski	12 kulek ołowianych o śred. = 6,8 mm m = 2 g każda	L = 230 m	Tarcza 1 m x 1 m L = 35 m Skupienie przestrz. w Kole o śr. 750 mm
3	„BAK” – BAK	Biały	Kula gumowa o śred. = 17,4 mm m = 4,5 g	L = 20 m	L = 20 m Przest. w kole o śred. 720 mm
4	„CHRABAŚCZC” CHRB-20, CHRB-30, CHRB-50	Biały	Walec gumowy ubrzechwiony śred. = 18,8 mm m = 8 g	L = 20 m L = 30 m L = 50 m	L=20 roz. przest. koło o śr. 240 mm L=30 koło o śr. 300 mm L=50 koło o śr. 840 mm
5	„PR-PIK-94M” – PR-PIK-94M „PR-PIK-98” – PR-PIK-98	Zielony	Mieszanka żelaza i talku technicznego	L = 100 m	L=35 m Rozrzut 5 szt. nie przekracza koła o śr. 60 mm Rozrzut 10 szt. nie przekracza koła o śr. 150 mm
6	„CS-94M” – CS-94M „CS-98” – CS-98	Żółty	Mieszanka proszku żelazowego i talku z domieszką środka CS	L = 100 m	Można wstrzeliwać do pomieszczeń i samochodów
7	„ONS-2000” – ONS-2000	Biały	Nabój nie posiada pocisku. Ładunek błyskowo-akustyczny stanowi sproszkowana mieszanka azotanu sodu i pyłu magnezowego	L = 20 m	Nie dotyczy

TABELA NR 2

Strefy rażenia naboji kal. 12/70

Nabój z pociskiem „BRENEKA”	Strefa działania rażącego – ciężkie zranienie, rażenie śmiertelne $V > 27\text{m/s}$					
	0 m	100 m	200 m	300 m	400 m	525 m

Nabój z pociskiem „LOFTKA”	Strefa rażenia śmiertelnego	Strefa prędkości niebezpiecznej/ciężkie zranienie $V > 46\text{m/s}$		
	0 m	50 m	100 m	230 m

Nabój z pociskiem proszkowym	Przebijają: Deska 40 mm					szybę i karoserię samochodową	szybę okienną 4 mm
	0 m	10 m	20 m	30 m		100 m	

Nabój z pociskiem proszkowo-gazowym	Można wstrzelić pocisk gazowy (proszkowo-obezwładniający) do pomieszczenia lub samochodu	
	0 m	100 m

Nabój z pociskiem Chrabąszcz – 20	Strefa rażenia	0 m	20 m
Nabój z pociskiem Chrabąszcz – 30	Strefa rażenia	0 m	30 m
Nabój z pociskiem Chrabąszcz – 50	Strefa rażenia	0 m	50 m

Nabój z pociskiem Bąk	Strefa rażenia	0 m	20 m
-----------------------	----------------	-----	------

Nabój ćwiczebny ONS-2000	Strefa rażenia	0 m	20 m
--------------------------	----------------	-----	------

Uwaga!

pociski Chrabąszcz i Bąk w oznaczonych strefach rażenia powodują w 50% trafień uszkodzenie odkrytej powłoki skórnej

2. Działanie amunicji.

2.1. Nabój specjalny z pociskiem BRENEKA.

Dla pocisku BRENEKA prędkość progowa ciężkiego zranienia wynosi 27m/s.

W całej strefie zasięgu, do 525 m pociski mają prędkość większą lub równą prędkości progowej, a tym samym dysponują energią wystarczającą do ciężkiego zranienia lub rażenia śmiertelnego człowieka.

Strzelanie z odległości 30 m do samochodu osobowego umożliwia przebicie 2 blach karoseryjnych oraz penetrację ścianki stalowego bloku silnika na głębokość 10 mm.

Strzelanie z odległości 30 m umożliwia przebicie pojedynczej blachy karoseryjnej, sosnowej deski całowej, ponowne przebicie karoserii i drugiej deski całowej.

Strzelanie z odległości 30 m przez prześwit szyb samochodowych powoduje przejście kuli przez dwie szyby oraz 2 deski o grubości 1 cala każda.

Mało skuteczne jest natomiast strzelanie do koła samochodu, do tego istnieje niebezpieczeństwo przypadkowego rażenia pociskiem odbitym lub rykoszetującym od powierzchni opony.

Stabilizacja pocisku na badanym odcinku lotu jest zadawalająca.

2.2. Nabój specjalny śrutowy typu LOFTKA.

Możliwość rażenia skutecznego człowieka, w tym rażenia śmiertelnego istnieje przy trafieniu loftką wystrzeloną z odległości <50 m. Próg prędkości niebezpiecznej wynosi 46 m/s co odpowiada odległości strzelania <230 m.

Strzelając ze strzelby IMPERATOR do tarcz z 1-calowych desek uzyskano wyniki:

- odległość 40 m, na 3 strzały uzyskano 19 przebić tarczy,
  - odległość 45 m, na 3 strzały uzyskano 3 przebicie tarczy,
  - odległość 50 m, na 3 strzały uzyskano 14 trafień, loftki utknęły w deskach na głębokości do 10 mm.
- Jest to amunicja o dużej sile uderzeniowej, stanowi szczególnie efektywny środek do unieruchamiania pojazdów. Strzelanie z odległości 30 m umożliwia przebicie blachy karoseryjnej (1mm) lub szyby samochodowej.

Strzelanie z odległości 15 m do samochodu powoduje przebicie karoserii lub szyby a około 25% loftek ma energię wystarczającą do przebicia 1-calowej deski sosnowej.

Strzelanie do koła samochodowego z odległości 15-20 m z kierunku 30° od osi wzdłużnej pojazdu jest skuteczne. Loftki nie rykoszetują.

2.3. Naboje z pociskiem gumowym-niepenetracyjne.

Trafienie pociskiem typu BAK z odległości 20 m od lufy jest bolesne lecz nie powoduje ciężkich zranień lub kontuzji, może jednak powodować przecięcie skóry.

Prędkość niebezpieczna, w odniesieniu do odkrytego ciała ludzkiego, dla pocisku CHRABAŚZCZ = 65 m/s. Oznacza to, że przy prędkości uderzenia większej od 65 m/s w 50% przypadków można się spodziewać przecięcia odkrytej skóry człowieka dorosłego.

Naboje typu BAK i CHRABAŚZCZ cechują bardzo zbliżone parametry energetyczne. Do strzelań na odległościach >20 m, ze względów balistyki zewnętrznej, budowy nabojów uzasadnione są preferencje dla naboju CHRABAŚZCZ.

2.4. Naboje prozkowe.

Pocisk naboju PR-PIK-94M po wystrzeleniu leci w całości do momentu spotkania z przeszkodą, przebijają ją i rozsypuje się, czyli po prostu „znika”. Właściwość ta sprawia, że naboje są wręcz idealne do tych zastosowań policyjnych kiedy pocisk nie może być niebezpieczny dla osób postronnych.

Zdolność penetracji pocisku prozkowego jest bardzo duża i np. pocisk ten przebija:

- deskę sosnową o grubości 40 mm z odległości 10 m;
- deskę sosnową o grubości 80 mm z odległości 5 m;
- szybę okienną o grubości 4 mm z odległości 100 m;
- szybę samochodową z odległości 30 m;
- drzwi boczne samochodu z odległości 30 m.

Pocisk zachowuje zdolność penetracji przy uderzeniu pod kątem do 25°. Po zniszczeniu celu pociski są zupełnie nieszkodliwe dla osób postronnych. Mogą być stosowane do „odstrzeliwania” zamków w mieszkaniu, samochodzie itp. Policjanci nie muszą zważać na to czy za drzwiami ktoś stoi i obawiać się, że zostanie trafiony bezpośrednio lub rykoszetem.

Odmianą naboju PR-PIK-94M jest nabój CS-94M.

Jego parametry balistyczne niczym nie różnią się od naboju PIK. Przez dodanie 80 mg środka łzawiącego CS uzyskano nabój gazowy o specyficznej konstrukcji i „opóźnionym działaniu”.

Środek CS zaczyna działać dopiero po zniszczeniu koszyczka, a więc po trafieniu w cel. Przy pomocy naboju CS-94M można „wystrzelić” gaz np. na wyższe kondygnacje budynku lub do samochodu i w ten sposób zmusić podejrzane osoby do opuszczenia kryjówek.

2.5. Nabój ćwiczebny „huk-błysk” ONS-2000.

Jest to amunicja ślepa, której działanie polega wyłącznie na oddziaływaniu świetlno-akustycznym.

Zaelaborowana w łuskę mieszanina azotanu sodu i proszku magnezu ulega podczas strzału całkowitemu spaleni w lufie broni i ma jedynie za zadanie spotęgować huk wystrzału oraz jego efekt świetlny.

Z uwagi na wylatującą z lufy po strzale przybitkę, strzelanie na odległości mniejsze niż 20 m mogą spowodować u osoby nią trafionej drobne otarcia lub zasinienia skóry.

3. Kompletacja i znakowanie amunicji.

Oznaczenie nabojów polega na trwałym naniesieniu:

- na okuciu nazwa wytwórni „FAM Pionki” oraz przyjęty „wagomiarowy” kaliber naboju,
- na tulejce łuski liczba określająca średnicę śrutu w mm lub charakterystyczną nazwę naboju;
- na tulejce łuski liczba oznaczająca długość rozwiniętej łuski – w milimetrach.

Uwaga do dnia 31.12.2004 r. na okuciu umieszczana była nazwa „PAWAM Pionki”.

Dla ułatwienia rozróżniania poszczególnych rodzajów naboju łuski posiadają następujące kolory:

- czerwony, nabój z pociskiem „BRENEKA”, na łusce napis: „W8MP”;
- niebieski, nabój z pociskiem „LOFTKA”, na łusce napis: „LFT- 6.8”;
- zielony, nabój prozkowy, na łusce napis: „PR-PIK-94 M”, lub „PR-PIK-98”;
- żółty, nabój gazowy (proszkowo-obezwładniający), na łusce napis: „CS-94M”, „CS-98”;
- biały, na łusce napis: „BAK”;

- biały, na łusce napis: „CHRB 20”, „CHRB 30”, „CHRB 50”;
- biały, na łusce napis: „ONS-2000”.

Naboje fabrycznie pakowane są po 25 sztuk do pudełek tekturowych o kolorach odpowiadających kolorom łusek naboju. Opakowania jednostkowe (25 szt. naboju) pakowane są po 20 szt. do opakowań transportowych (zbiorczych), które począwszy od roku 2005 oznakowane są dwiema etykietami o formacie A5 zawierającymi: nazwę producenta, rodzaj amunicji oraz adres odbiorcy. Kolor etykiet odpowiada kolorowi łusek amunicji jaka znajduje się wewnątrz opakowania.

4. Zasady przechowywania i dokonywania przeglądów amunicji oraz zasady bezpieczeństwa podczas eksploatacji.

Amunicję należy przechowywać w pomieszczeniach o temperaturze +5°C do +25°C i wilgotności względnej powietrza 60 do 80%. Gwarancja producenta na amunicję wynosi nie mniej niż 24 miesiące licząc od daty produkcji.

W czasie wykonania zadań służbowych amunicję przechowywać w specjalnym pasie (ładownicy) bezpośrednio przy strzelcu.

Przeгляд amunicji wykonuje się w celu wykrycia niesprawności mogących spowodować zacięcie podczas strzelania. **Naboje należy przeglądać codziennie:** przed służbą, strzelaniem oraz na polecenie przełożonego.

Podczas przeglądu należy sprawdzić:

- czy na okryciu łuski nie ma śniedzi; czy nie są one pocięte i czy nie mają zadziórów utrudniających ładowanie naboju do magazynka lub komory nabojowej;
- czy spłonka nie wystaje ponad powierzchnię dna łuski, czy pocisk jest pewnie osadzony, czy zatyczki naboju śrutowych nie są uszkodzone oraz napisy określające typ pocisku lub jego rodzaj są czytelne;
- czy wśród naboju bojowych nie ma szkolnych.

Wszystkie uszkodzone naboje należy zdać do magazynu, a zanieczyszczenia wytrzeć suchą czystą szmatką.

Najczęstszymi przyczynami niewypałów z winy amunicji są:

a) Spłonki:

- zbyt grube dno;
- brak lub uszkodzona masa zapłonowa;
- brak kowadełka;
- spłonka osadzona zbyt głęboko względem dna łuski lub wklęsnięta wraz z dnem i okuciem wskutek niefachowego wciskania;

b) Łuski:

- zbyt cienka kryza;
- źle uformowane kowadełko do spłonki kulowej;
- brak otworów ogniowych między spłonką i ładunkiem prochowym;

c) Ładunku prochowego:

- niewielka ilość prochu lub jego brak;
- zawilgocony ładunek prochowy;
- zmienione charakterystyki prochu na skutek przechowywania amunicji w podwyższonej temperaturze.

4.1 Zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas eksploatacji amunicji:

- zabrania się stosowania do strzelania amunicji uszkodzonej;
- zabrania się naprawy pocisków we własnym zakresie;
- zabrania się rozbrajania naboju;
- zabrania się strzelania z amunicji zawilgoconej lub przegrzanej;
- zabrania się rzucania naboju;
- zabrania się strzelania z amunicji, której oznakowanie jest nieznane lub nieczytelne;
- zabrania się strzelania z amunicji brudnej lub zapiaszczonej;
- amunicję należy chronić przed podwyższoną temperaturą;
- naboje wolno prznosić i transportować tylko w typowych zasobnikach lub opakowaniach fabrycznych.

Uwaga:

- ze względu na fakt, że „niewypał” jest zjawiskiem niebezpiecznym, lufę strzelby można otworzyć dopiero po czasie 3-5 sekund;
- ze względu na tendencję do spęcznienia łusek naboju zaleca się ładować do magazynka strzelby o jeden nabój mniej niż wynosi pojemność magazynka;
- w przypadku stwierdzenia, że oznakowanie na łusce naboju jest mało czytelne, naboje takie należy zużyć w pierwszej kolejności w czasie treningów strzeleckich lub przekazać do naprawy w celu naniesienia nowego oznakowania.